10– ДӘРІС

ҒЫЛЫМИ ТАНЫМНЫҢ ЛОГИКАСЫ МЕН МЕТОДОЛОГИЯСЫ

МАҚСАТЫ

Ғылым тарихы мен философиясының қалыптасуы мен дамуын, ғылымның философиялық негіздері мен ғылымның философиясының негізгі даму бағыттарын қарастырып, жалпы түсінік беру.

ЖОСПАР

1. Ғылыми танымның теориялық сипаты.
2. Ғылыми танымның методологиясы.
3. Ғылым дамуның логикасы мен методологиясының маңыздылығы.

ҒЫЛЫМ МЕТОДОЛОГИЯСЫ

Ғылым методологиясы -бұл ғылыми-танымдық іс-әрекет әдістерін зерттейтін ғылыми пән.

Ғылыми танымның әдістері өте көп, әрі сан салалы.

Ғылымның әдіснамасы әрқашан ғылым философиясымен және гносеологиямен, сондай-ақ, ғылым логикасымен тығыз байланыста болды.

ҒЫЛЫМИ ТАНЫМНЫҢ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ

Жалпылама диалектикалық әдіс	Жалпы ғылыми әдістер	Жекеше әдістер
Олар ғылымның барлық саласанда қолданғанымен, таным процесінің барлық кезеңінде қолданыла бермейді	Ол болмыстың барлық жақтарын зерттеуге және таным процесінің барлық кезеңдерінде қолданылады	Олар нақты құбылыстарды бір ғылымның шеңберінде зерттеуге қолданылады

ҒЫЛЫМИ ӘДІСТІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ

cdn.pixabay.com

Ғылыми танымның эмпериялық деңгейінде кең қолданылатын ең қарапайым әдіс – **бақылау** деп аталады.

remosnov.ru

Келесі әдіс – **эксперимент** ғылыми тәжірибе деп аталады.

st.depositphotos.com

Осы заманға кең пайданылатын әдістердің бірі – **модельдеу.**

ҒЫЛЫМИ ТАНЫМНЫҢ ЛОГИКАСЫ

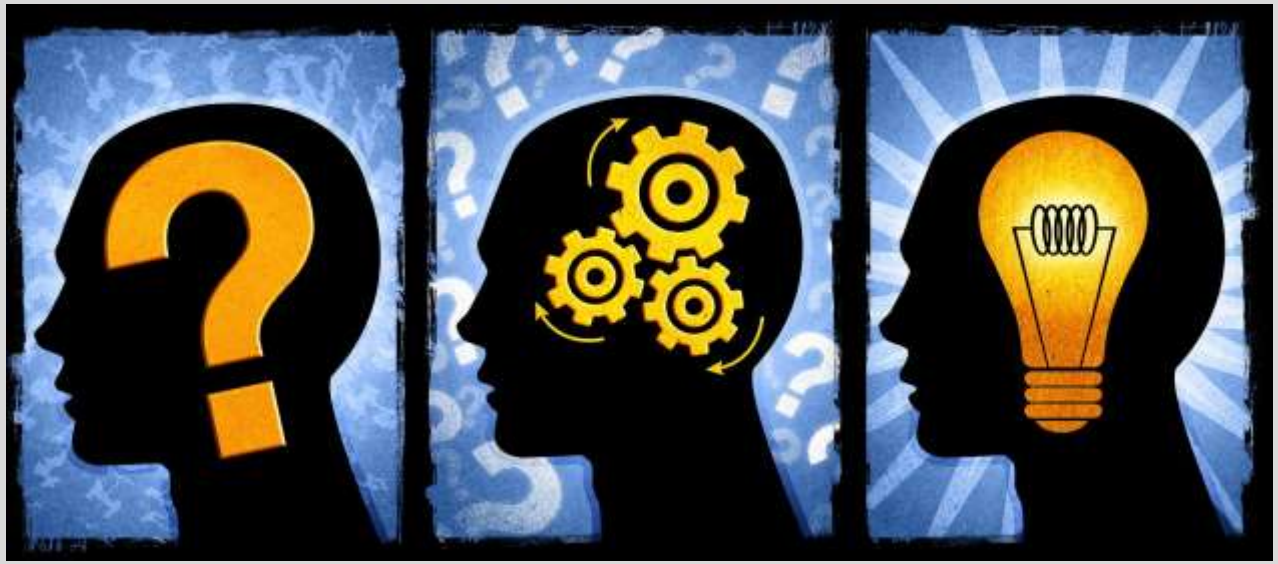

hrlider.ru

Логика **философияның** негізгі бөлігі болып табылады, өйткені философия “оймен басталып, оймен жалғасады, сондықтан оны кейде “**ойлау туралы ойлау**” деп анықтайды.

- Логика тарихы философия тарихымен тығыз байланысты. Логиканың алғашқы тарихи нұсқасын б.з.б. 4 ғасырда ежелгі **грек философы Аристотель** жасаған.

psylaser.ru

ЖАЛПЫ ҒЫЛЫМИ ӘДІСТЕР

анализ → жан-жақты зерттеу мақсатында бүтін бір затты құрамдас бөліктерге бөлу;

синтез → заттың құрамдас бөліктерін біртұтас затқа біріктіру;

жалпылау → объектілердің жалпы белгілері мен қасиеттерін анықтауға мүмкіндік беретін ойлау әдісі;

дедукция → жалпы тұжырымнан жеке тұжырым жасауға мүмкіндік беретін талқылау әдісі;

индукция → жеке қорытулар негізінде жалпы тұжырым жасауға мүмкіндік беретін зертеу мен талқылау әдісі;

ҚОРЫТЫНДЫ

1. Логиканың ғылым ретінде құрамында ол тек ғылыми әдісті ғана емес, сонымен бірге ғылым ұғымының өзінде қарастыруды қамтиды. 2. Әдіс ілімі ол үшін көрсету әдістерін талдау ғана емес, осы әдістің қозғалысы — мәселенің мәнін қозғау болып табылады. 3. Сонымен, логика диалектикамен және ғылыми танымның категориялық құрылымын зерттеумен сәйкес келеді, ал әдістің өзі мағыналы түрде түсініліп, ғылыми-теориялық білімнің әмбебап категориялық түрінде өздігінен қозғалу формасы болып шығады.

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1.Степин В.С. История и философия науки: Учебник. М.,2011

2.Гришунин С.И.Философия науки. Основные концепции и проблемы.М., 2009

3.Крянев Ю.В., Моторин Л.Е.История и философия науки:Уч.пособие. М.,2011

4.Мамзина А.С. История и философия науки М.,2010

5.Мареев С.Н., Майданский А.Д. Философия науки. М.,2010

ИНТЕРНЕТ–РЕСУРСТАРЫ

1. https://www.referat911.ru/Filosofiya/ylym-tarihi-men-filosofiyasyny-alyptasuy/569605-3365020-place1.html
2. https://melimde.com/d-b-tojmataev-filim-tarihi-men-filosofiyasi.html